

Naši dopisi.

Z Dunaja 11. maja. — Kakor iz časnikov razvidim, so volitve za državni zbor tudi med Slovenci zbudile veliko življenja. Od nemške strani se je za Kranjsko do sedaj sicer oglasil samo baron Apfaltrern, ki v glinstavo zavutih stavkih žaljuje, da mu niso več zvesti vsi kranjski grajščaki, ki so nekdanjemu plajšč držali, dalje pa prav po kavalirsko Slovencem podtika veleizdajstvo nasproti naši državi. — Prepričan sem, da Slovenci bolje veste, kaj se celemu narodu nasproti spodobi in da mu ne boste vračali nemškega Knotzovanja. Zanimalo me je zeló, da si je baron Apfaltrern na svoj oklic privzel za pomočnika tudi predsednika kranjske kmetijske družbe, barona Wurzbacha, ravno tako zdelo se mi je pomenljivo, da pod oklicem ni bilo podpisa barona Schwegelna, pri tem sem bil pa še bolj radoveden, ali on ni hotel, ali ga drugi niso hoteli, pa ali to vem ali ne. — Kljub temu vemo vsi, da sta Apfaltrern in Wurzbach prav s tistega testa, Schwegel pa iz drugega, vendar pa je potresen z enako štopo.

Tako me je duh Vélike Slovenije, ki veje v volilnem oklicu Apfaltrernove četice, speljal z Dunaja v slovensko domovino, hitro tedaj nazaj na Dunaj. — Pa kaj, tudi tukaj sem najprej pri vašem kandidatu za dolenska mesta, pridno se suče krog ministrov, popravlja pri njih, kar so naši stari poslanci v nemar puščali in skazili, se vé da, vse, kar Vaši poslanci trdijo, da so storili za ubogo Dolenjsko, vse to ni res in ni nič, kar jim je minister Taaffe ugovarjal, to tudi ni res, vsaj združenim kranjskim poslancem in pa predsedniku in tajniku trgovinske zbornice oziroma predsedniku družbe za dolensko železnico, „grof Taaffe ni bil dolžan resnice odgovoriti“, to je zeló razumljivo, posebno ako so med njimi politični „siromaki“, kakor grof Hohenwart itd.

Pa kako „resnično“ in kavalirsko očita nov kandidat slovenskih mest grofu Margheri-u, da je 20 let sedel poleg dr. Schreya, kakor bi on s tako raznolično preteklostjo še sedaj želel, da bi grof za blagor našega naroda še sedaj sedel med nasprotniki. — Strmel sem, ko sem take reči bral, ko sem take priporočila za-se bral nad podpisom novega kandidata. Kolikor je meni znano, bil je grof Margheri od nekdanji naši narodni stranki najbližji poleg grofa Giacinta Thurna, za čegar naslednika v državni zbor ga je tudi izvolila narodna večina deželnega zbora izmed nasprotnih velikih posestnikov. — Jeli bi ne bil najhujši, našemu narodu poguben „radikalizem“, ako bi narodna slovenska stranka pravične in prijazne nam velike posestnike tako vabila k sebi in držala pri sebi, kakor to dela nov kandidat dolenskih mest.

Pa dosti je tega, vrnem se v nemški Dunaj, kjer je uže sedaj volilna borba dokipela do prave borbe s pestmi. Najviharnejši dosedanji shodov bil je pretekli petek v okraju „Landstrasse“, katerega so se zeló mnogobrojno vdeležili nemško-liberalni in pa demokratični volilci. Navzočih je bilo tudi več dosedanjih poslancev v prvi vrsti zastopnik tega predmestja Lenz, dalje Plener, Salm. Stari poslanec Lenz se je poslovil, za njim pa se je oglasil iz mestnega odbora znan levičarski kričač baron Somaruga, kateri je utemeljeval navadne fraze, potem pa udrihal po demokratični stranki izrekoma po protikandidatu Mandelnu, očitajoč mu, da je pomagač vladin. To je zbudilo hud vriš, vpitje, žuganje s pestmi, na zadnje morala je policija napraviti mir in razpustil se je shod.

Taki burni volilni shodi ponavljajo se sedaj dan za dnevom v vseh volilnih okrajih, ker oglašja se povsod

za vsako mesto po več kandidatov, katerih vsak bolj vpije, vsak več obeta. — V vseh zmernih dunajskih krogih dela najboljši vtis skupni pastirski list kardinala dunajskega in pa škofov Müllerja in Binderja, ker iz njega veje čist krščansk in avstrijsk duh, na-nj se pa naslanjajo tudi volilne izjave vseh dražih konservativnih Nemcev.

Na ponudbe zveze, katero so liberalci iskali pri konservativcih na Gornje-Avstrijskem, odgovarja „Linzer Volksblatt“ potem, ko odločno naglašja ljubezen nemških konservativcev za svojo narodnost, tako-le: „mi pa ne pozabimo tudi naše Avstrije in hočemo za poslance imeti može, kateri iščejo težišče svoje na Dunaji in kateri nič nočejo vedeti o odločenji nemško-avstrijskih pokrajin in pa njihovega združenja z Nemško. — Mi hočemo, kakor se to posrečuj nemškimi Švicarjem, da s svojimi državnimi družabniki, francoskimi in laškimi Švicarji v slogi žive, ravno tako tudi kot nemški Avstrijci z nenemškimi avstrijskimi narodi mirno in sporazumno živeti v skupni domovini. — S takimi Nemci se vsak narod pajdaši in k tem naj bi v šolo prišli tudi nemški véliki posestniki, ki živé v sredi Slovencev, potem bo kmalu mir, ako se ne bode Slovinci med seboj ravsali.

Iz Gorice 11. maja. (Izv. dop.) Italijanska progresistna stranka s polit. društvom „Unione“ na čelu se je uže odločila za državno-zborske volitve. Coronini je tej stranki prepohleven, premalo italijanski. Deputaciji imenovanega društva pa je vendar dal tolažbo, da bo tudi zanaprej odločno potegoval se za narodno ravnopravnost soseben v šoli, rekel ji je pa, da Italijani ne potrebujejo svojega posebnega kluba, ker poslednji bi se mogel po največ vzdržati kot podklub Coroninjevega kluba, ta pa da bo zanaprej okrepil se in morda štel 60 ali vsaj 50 udov, med katerimi bodo gotovo vsi liberalni Italijani. Coroninijev klub da itak ne sprejme ne klerikalcev, ne fevdalcev.

Ta odgovor je, kakor rečeno, zadovoljil Italijane samo na pol, ker so šteli, da bi si letos vstvarili svoj klub. Radi bi bili Coroninija izbacnili, ali niso si upali, ker, kakor pravijo, z oportunsko politiko se bližajo vendar glavnemu cilju „korak za korakom“ in se tolažijo z navajanjem pregovora: „Gutta cavat lapidem“. Z istimi razlogi si upajo spraviti v velikem posestvu nekako zmerne Paceta v državni zbor. Ta grof je društvu „Unione“ podpisal laški program, in to mora zadostovati Slovencem, ki imajo pri tej volitvi tudi govoriti s tretjino glasov. Govorilo se je, da namerava voditeljstvo slovenske stranke pogajati se z „Unione“ ali z imenovanim gospodom. To pa bi bila velika napaka, naj bi bil začasen dobiček še tolik, ker bi slovenski stranki vtisnilo madež, kakor da bi se hotela ona družiti z ono stranko, kateri je glasilo irredentovski „Corriere“ in katero stranko isto tako toplo zagovarja prvi irredentovski list „Indipendente“. Slovenska stranka mora s pomoči iskati edino pri konservativnih Lahih in Nemcih ali pa nikjer. Ves naš narod na Goriškem bi odločno protestoval, da bi se mi družili z ono stranko, katera je vsemu slovenskemu svetu v preživem spominu iz prošlega poletja, ko je tako hude burke uganjala proti blagoslovljenju zastave slovenskega neutralnega društva. In kako bi se Slovenci opravičevali, da bi z ene strani glasovali z laškimi kmečkimi občinami za prošta dr. Vallussija, tedaj s konservativnim laškim elementom, z druge strani pa se potegovali za interese lahonske progresistne stranke!

Preokorno se vedemo v obče v politiki, da bi se v posebnem slučaju hoteli znesti in meriti z rojenimi in praktičnimi macchiavellisti lahonske stranke. Proč tedaj s takimi „finesami“.

Za Vallussi-ja tedaj bodo glasovale tudi slovenske občine, kolikor jih spada v dotični volilni okraj; vidi pa se, da bo v tem laškem okraju volilni boj za Vallussija in nekega zemljemerca Vicentinija, katerega poslednjega je postavilo društvo „Unione“.

Za Coroninija bodo itak tudi Slovenci glasovali, ker je tudi njim neki posebe obečal, da se bo potegoval za enakopravnost, kakor jo on ume.

Slovenske občine volijo samo enega poslanca v državni zbor, in se bo letos vršila ta volitev menda brez vsakega boja, ker ni slišati, da bi se kdo oglašal proti dr. Tonkliju, kateremu so se tedaj umaknili pravi in domišljeni tekmeči. Toliko bolj čudno je, da ne dá volilcem prilike, da bi na kakem občnem shodu izrazili svoje posebne želje.

Iz Ljubljane. (Volitve v državni zbor) razpravljamo splošno na drugem mestu današnjega lista. Tukaj dostavljamo le, da so svoje volilne oklice proglasili: Profesor Šuklje za dolenska mesta proti dosedanjemu poslancu grofu Margheriju, Viljem Pfeifer v svojem dosedanjem volilnem okraju, njemu nasproti pa se je oglasil dr. Poznik, vendar tako, da celó v lastnem oklicu pogojno priporoča dosedanjega poslanca Pfeiferja, sam nekako boječ se bremena poslanstvu. Največ vriša napravile ste kandidaturi prof. Šukleja in dr. Poznika za to, ker si je pokroviteljstvo njuno naložil morebiti nehoté „Lj. List“ in je s tem vlado v nekako nasprotje spravil samo s seboj. — Nočemo pa tega predmeta nadrobno razpravljati, ker smo prepričani, da bo takoj vse, in kakor upamo, tudi za zmiraj poravnano.

O ljubljanski kandidaturi razgovarjali so se „zaupno“ zaupniki vseh volilnih krogov. Ker je pa „zaupni“ razgovor ves popačen pot našel v vse nasprotne nam časnike, zato bo ta stvar, kakor čujemo, v prihodnje drugače tekla. Čujemo pa tudi, da bodo narodni Ljubljančani s kandidatom in z izvoljencem svojim lahko vsi zadovoljni.

— (Konsorcij za dolensko železnico) vpelje danes korake, da se trasiranje dolenske in kočevske železnice takoj prične. Da se tako zgodi, je uže sedaj zagotovljeno.

— (O dolenski železnici) piše „Ljublj. List“ v št. 106. na prvi strani do besede sledeče: „In ko bi profesor Šuklje ne bil stopil k merodajnim gospodom v tej zadevi — no — vprašanje o dolenski železnici in trasiranje in konsorcij bi tudi še sedaj spalo.“ — Čitatelji slovenskih listov se bodo gotovo spominjali, da je deželni zbor kranjski dne 10. oktobra 1884. l. po predlogu deželnega odbora in gospodarskega odseka (poročevalec Murnik) sklenil za trasiranje te železnice podpora 5000 gld. Izvrševalni odbor je z ozirom na ta sklep z državnimi poslanci dogovoril potrebna pota, to železnico dognati. — Na poročila državnih poslancev ustanovil se je konsorcij, kateri je meseca januarija vložil prošnjo za dovoljenje trasiranja. Potem so državni poslanci dolenske strani pa izrekoma tudi grof Hohenwart, Obreza in dr. Poklukar večkrat posamezno železnico priporočali ministrom, ter so sklenili z odločnim dogovorom enako kakor svoje narodne težnje, dolensko železnico v skupni deputaciji, kateri naj bi se pridružilo tudi predsedništvo konsorcija, priporočiti dotičnim ministrom; kaj je deputacija s prvega namenjena za cvetni teden, dosegla je znano. — Sedaj je trasiranje dovoljeno, in da se bo nemudoma vršilo, je tudi skrbel konsorcij skupno z državnimi poslanci.

Deželni odbor, konsorcij in državni poslanci prof. Šukleja niso nikdar ničesar prašali, se niso ozirali na-

in ničesar niso storili zaradi njega. Za železnico in za njegovo kandidaturo pa bi bilo morebiti celó boljše, če bi on k ministrom hodil ali vsaj tako neprimerno na veliki zvon obešal ne bil, kaj in kako jo je priporočal.

Komur je vse to znano, se more res čuditi, da se najde človek, ki tako razžaljivo in zaničljivo piše o možéh, ki iz nesebičnih namenov delajo za železnico in ne za svojo kandidaturo in ne za svoj dobiček.

Konečno pa lahko zagotovimo, da se s takim lepoticenjem odženó še zadnji, ki bi sicer morebiti ne bili nasprotovali tej kandidaturi.

— (Gospod deželni predsednik baron Winkler) podal se je danes na Reko po svojega sina, ki je srečno preстал nevarno bolezen.

— (Gospod knezoškof dr. Missia) došel je v ponedeljek z Rima nazaj v Ljubljano.

— (Predavanje o živinoreji) imel bode tajnik c. k. kmetijske družbe v soboto 16. t. m. v Slavini ob priliki delitve premij umnim živinorejcem in sadjerejcem iz ustanove ranjcega Janeza Kalistra.

— (Za „Narodno šolo“ bo večerna zabava) dne 24. maja zvečer „pri Krištofu“ v Lescah. Program je zanimiv v muzikaličnem delu; konec veselice je tombola.

— (Potovanje Slovencev na Velehrad in v Prago) odločeno je za 10. avgusta in slednje dni. Za danes omenimo samo toliko, da obeta potovanje biti zeló zanimivo in da stane potovanje iz Ljubljane in nazaj v družem razredu samo 32 gold., v tretjem pa 21 gold. 50 kr. Prihodnjč priobčimo vse vabilo.

— (Kebrovo leto.) Ker se je na Gorenjskem prikazalo sila kebrov, razpisalo je sadjerejsko društvo na Jesenicah 10 daril od 2 cekinov do 1 gold. za one šolarje, ki bodo nabrali največ kebrov.

— (Vreme.) Trijaci so po pravici strah kmetovalcev; včeraj dopoludne šel je sneg v Ljubljani kakor o Božiči, hribi okolice so bili pobeljeni. Popoludne pa se je vendar zopet solnce prikazalo in zvečer je bilo gorkote 5° R. — O škodi do sedaj še nismo čuli.

— (Gospica Metka Scholmayr), hči dr. Costovega svaka, umrla je v Slatini na Rumunskem v njenem 20. letu. — Milujemo!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V ponedeljek vrnila se je cesarica s princesinjo Valerijo nazaj na Dunaj; na kolodvoru v Penzingu pričakal jo je cesar. Volilno gibanje v vseh okrajih je burno; več o tem pripoveduje naš današnji dopis.

Nemška. — Državni zbor sprejel je včeraj povikšanje carine od rži in pšenice na 3 marke. Za nas pomeljiva pri tem je izjava Bismarkova, da bo ta carina veljala sedaj za vse dežele, tedaj tudi za Avstrijsko-Ogersko, in vsled tega, da je Španjsko pregovoril odstopiti od prednosti priznane ji v pogodbi, da njeno žito plačuje samo po 1 marko carine. Avstrijsko-Ogerska pa po odpovedi Španjske stopi v vrsto onih dežel, katere bodo morale plačevati vs o carino.

Angleška. — Mir z Rusko je sicer zagotovljen in vlada je poklicala domu svojega zastopnika v Afganistanu, in tudi lord Dufferin, kraljičin namestnik v Indiji, hoče odstopiti, ker se vlada ni odločila za to, kar sta ta dva pripravljala zoper Ruse. — Zbornica poslancev privolila je vojni kredit 11 milijonov z večino 30 glasov kot zaupnico vladi Gladstonovi.